

Pranešimas žiniasklaidai,
2016, rugsėjo 1 d., Vilnius

Socialinė reklama: žmonėse su Dauno sindromu reikia matyti žmones

Lietuvoje gyvena apie tūkstantis žmonių su Dauno sindromu, kurių genetinio sutrikimo pavadinimas daliai visuomenės tampa noro pažeminti kitą sinonimu. Šiomet pavasarį įvykusios socialinės akcijos „Aš ne daunas, aš - žmogus“ organizatoriai konstatuoja: ji žmonėse su Dauno sindromu padėjo pamatyti žmones.

Rinkos tyrimų bendrovės „Nielsen“ atlikto Dauno sindromo žinomumo tyrimo duomenimis, po akcijos 6 procentiniais punktais, arba 40 proc. respondentų Dauno sindromą turinčio žmogaus nuotraukoje pamatė tiesiog žmogų, jaunuolį. Be to, po socialinės reklamos nuo 48 iki 43 proc. sumažėjo manančių, kad žargonas „daunas“ gali būti žodžių „durnas“, „kvailas“, „nenormalus“ atitikmuo.

Žmonių su Dauno sindromu ir jų globėjų asociacijos vadovė Neringa Šalugienė teigia, kad žodžio „daunas“ tapatinimas su nenormaliu, yra labiau būdingas posovietinėms šalims, nors aktualus ir Vakaruose. Tačiau išsivysčiusiose šalyse Dauno sindromą turintys žmonės kur kas dažniau gyvena visavertį socialinį gyvenimą, dirba, sportuoja, skaito paskaitas.

Jos teigimu, pavasarį lauko reklamos stenduose vykusią socialinę reklamos akciją truputį pagerino bendrą visuomenės supratimą apie Dauno sindromą.

„Mūsų žmonės nėra blogi, bet kartais nežino, kad žodžio „daunas“ kaip žargono vartojimas yra skaudus ir įžeidus. Tiek turintiems Dauno sindromą, tiek jų artimiesiems. Dauno sindromas atsispindi žmogaus išvaizdoje ir gali pasireikšti mokymosi sutrikimais, tačiau kaip negalime visų žmonių laikyti vienodais, taip pat skirtingi yra Dauno sindromą turintieji. Ne visi turi išskirtinių sportinių ar muzikinių gabumų, ne kiekvienas yra gabus mokslui ir tampa daktaru – visur yra visokių“, - teigia N.Šalugienė.

„Nielsen“ tyrimų duomenimis, vos penktadalis žmonių Lietuvoje gali teisingai apibūdinti Dauno sindromą, nors apie 90 proc. apklaustųjų tiek prieš akciją, tiek po jos pripažino, kad susidūrė su situacija, kai žargonas „daunas“ pasitelkiamas kitam žmogui įžeisti.

„Manome, kad akcija pavyko ir nesustosime, įgyvendinsime daugiau įvairių iniciatyvų. Visuomenės sąmoningumą keisti sunku ir tai ne vienos akcijos, ne vienu metų darbas. Kiekvienas žmogus, kurį palietė socialinė reklama ir kuris suprato, jog šis žodis žeidžia kitus – mums yra labai svarbus pasiekimas. Tuo labiau, kad visuomenei senstant, Dauno sindromo problema gali aštrėti, nes vyresnės moterys patiria gerokai didesnę riziką pradėti vaiką su genetiniais sutrikimais“, - sako N.Šalugienė.

Po socialinės reklamos žmonių nepakantumas elgesiui, kai kitam žmogui pažeminti vartojamas žargonas „daunas“, padidėjo nuo 85 iki 87 procentų.

Visuomenės nuomonės tyrimą atlikusios „Nielsen“ Vartotojų tyrimų skyriaus vadovės Astos Ivanauskienės teigimu, pasibaigus socialinei akcijai Vilniuje, didesniuose bei mažesniuose miestuose pastebimai sumažėjo tolerancija žodžio „daunas“ naudojimui įžeidimo tikslais.

„Visuomenės nuomonės tyrimą atlikome dviem bangomis: kovą, prieš prasidedant akcijai, ir liepą – jai pasibaigus. Kaip bebūtų keista, Vilniuje ir kituose didesniuose miestuose didžiausia dalis respondentų buvo linkę žodį „daunas“ laikyti kvailo žmogaus sinonimu – atitinkamai 48,4 ir 59,6 proc. Po akcijos jų sumažėjo iki 45,1 ir 42,85 proc.“, - sako „Nielsen“ Vartotojų tyrimų skyriaus vadovė.

Kaimiškose vietovėse prieš tyrimą nekorektiškam žodžio „daunas“ naudojimui toleranciją rodė 43,4 proc., po akcijos – 40,7 procento.

„Nepaisant to, kad akcijos biudžetas ir paskleistas buvo ribota, pasikeitusi dalies visuomenės nuomonė rodo, jog akcija buvo pastebėta ir efektyvi“, - sako A.Ivanauskienė.

Tyrimo metu „Nielsen“ internetu apklausė 16 - 65 metų, daugiau kaip 500 Lietuvos gyventojų.

Įdomūs faktai, susiję su Dauno sindromu:

1. Dauno sindromą 1866 metais aprašė britų gydytojas Johnas Langdonas Downas (Džonas Lengdonas Daunas),
2. Tai yra vienas dažniausių žmonių genetinių sutrikimų,
3. Žymus amerikiečių aktorius John'as C. McGinley (Džonas Makginlis), auginantis sūnų su Dauno sindromu, yra Pasaulinės Dauno sindromo organizacijos tarptautinis atstovas,
4. Karen Gaffney (Karen Gafni) tapo pirmąja moterimi, gavusia Portlando universiteto garbės daktarės laipsnį,
5. Šiomet rugpjūtį po 32 metų darbo į pensiją išėjo viena mieliausių vadinta „McDonald's“ darbuotoja su Dauno sindromu JAV.

Apie „Nielsen“:

„Nielsen“ yra tarptautinė veiklos vertinimo sprendimų bendrovė, tirianti pirkėjų elgesį daugiau nei 100 pasaulio šalių. Žiniasklaidos ir reklamos sričių klientams bendrovė teikia auditorijų matavimo paslaugas, pirkimo segmente siūlo pasaulinį plataus vartojimo prekių mažmeninės prekybos vertinimą. Daugiau informacijos apie bendrovę interneto svetainėje www.nielsen.com

www.ideaprima.lt